



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 441/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., zastúpeného advokátskou kanceláriou SKLEGAL s. r. o., Dvořákovo nábrežie 10, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Banas, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 13 Cob 324/2013-236 z 5. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2014 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva (ďalej len „ústava“) podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Cob 324/2013-236 z 5. februára 2014.

Sťažovateľ sa v konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 Cb 8/2013, domáha zaplatenia sumy 2 120 785,30 € z titulu nezákonnej realizácie výkonu záložného práva na akcie sťažovateľa emitované spoločnosťou KOMPALA, a. s.

Sťažovateľ v tomto konaní návrhom doručeným okresnému súdu 21. júna 2013 požiadal okresný súd „o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu, pričom na preukázanie svojich majetkových pomerov predložil súdu vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka. Sťažovateľ požiadal Okresný súd Ružomberok o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu, pretože jediným zdrojom jeho príjmov bola mzda plynúca z pracovného pomeru so spoločnosťou P., a.s., v ktorej Sťažovateľ zastával funkciu enviromentálneho obchodného manažéra s priemernou výškou mesačnej mzdy 970,- EUR a zároveň funkciu člena predstavenstva, ktorú vykonáva bezodplatne.“.

Sťažovateľ tiež okresnému súdu dokladoval príjem manželky z pracovného pomeru, ktorý „predstavuje sumu 370,- EUR mesačne. Výška mesačných výdavkov Sťažovateľa, bez výdavkov na stravu a ošatenie, predstavuje sumu 855 EUR. Spolu s manželkou sa v spoločnej domácnosti stará o tri nezaopatrené deti. Z uvedeného vyplýva, že Sťažovateľ a jeho manželka majú po odpočítaní výdavkov k dispozícii mesačne finančné prostriedky vo výške 455 EUR, z ktorých ďalej uspokojujú výdavky na stravu a ošatenie seba a ich troch nezaopatrených detí.“.

K svojim ďalším majetkovým pomerom sťažovateľ vo svojom návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov uviedol, že „spolu s manželkou vlastní rodinný dom ... prostredníctvom ktorého uspokojuje bytové potreby seba a jeho rodiny. Sťažovateľ je ďalej vlastníkom motorového vozidla SUZUKI SX 4, rok výroby 2009“.

Okresný súd uznesením č. k. 1 Cb 8/2013-192 zo 4. októbra 2013 sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením č. k. 13 Cob 324/2013-236 z 5. februára 2014 zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že sťažovateľovi podľa ustanovenia § 138 Občianskeho súdneho poriadku priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50 %. Na základe rozhodnutia krajského súdu je sťažovateľ povinný zaplatiť súdny poplatok v sume 16 596,75 €.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd po opätovnom posúdení osobných, majetkových a príjmových pomerov sťažovateľa „*priznal Sťažovateľovi na základe Rozhodnutia čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom v súlade s Rozhodnutím je Sťažovateľ povinný zaplatiť súdny poplatok, ktorý:*

viac ako 36 - násobne prevyšuje spoločné mesačné príjmy Sťažovateľa a jeho manželky po odrátaní ich mesačných výdavkov, bez výdavkov na stravu a ošatenie, a ktorý

viac ako 12 - násobne prevyšuje spoločné mesačné príjmy Sťažovateľa a jeho manželky. “.

Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že krajský súd „*sa pri rozhodovaní v otázke oslobodenia Sťažovateľa od súdnych poplatkov dôsledne nevyrovnal s konkrétnymi okolnosťami prípadu Sťažovateľa a vychádzal iba z formálnej dikcie ustanovenia § 138 OSP. Takýto postup Odporcu, výklad a aplikácia ustanovenia § 138 OSP je nesprávny a je porušením práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 Ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, nakoľko predstavuje reálnu a objektívnu prekážku prístupu Sťažovateľa k súdu... Zmyslom práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je však umožniť každému reálny prístup k súdu. Právo na prístup k súdu je potrebné vykladať a chápať v materiálnom zmysle, kedy len formálne daná možnosť uplatňovať si svoje práva na súde bez materiálneho zabezpečenia, a to aj prostredníctvom oslobodenia od súdnych poplatkov, nepredstavuje, resp. je v rozpore s obsahom práva na súdnu ochranu a práva na prístup k súdu. “.*

Podľa názoru sťažovateľa „*za situácie, kedy zostatok mesačných príjmov Sťažovateľa po odrátaní mesačných výdavkov, bez výdavkov na stravu a ošatenie päťčlennej rodiny, predstavuje 455,- EUR, pričom Sťažovateľ zároveň nie je vlastníkom žiadnych iných majetkových hodnôt väčšej hodnoty, ako sú napr. nehnuteľnosti (s výnimkou nehnuteľnosti, ktorú potrebuje za účelom bývania pre seba, svoju manželku a tri nezaopatrené deti), a súd v takomto prípade prizná Sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, v dôsledku ktorého je povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške 16.596,75 EUR (t.j. viac ako 36 násobok zostatku mesačných príjmov), takýto postup súdu je nepochybne v rozpore s ústavným právom na súdnu a inú právnu ochranu, a na reálny prístup k nestrannému a nezávislému súdu za účelom ochrany práv a právom chránených záujmov. “.*

Sťažovateľ v rámci argumentácie poukázal aj na „*nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 11/2010, zo dňa 16. septembra 2010, podľa ktorého je porušením práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 Ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, ak sťažovateľ bol v dôsledku postupu a rozhodnutia súdu povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške presahujúcej osemnásobok dôchodku sťažovateľa*“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu zaujal stanovisko aj k niektorým častiam odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu:

„(i) *majetková situácia Sťažovateľa podľa názoru Odporcu nemôže byť taká nepriaznivá, ak Sťažovateľ je schopný v priebehu 10 mesiacov (od 14.2.2012 do 31.12.2012) vrátiť pôžičku vo výške 100.000,- EUR spolu s úrokom vo výške 2% p.a. podľa Zmluvy o pôžičke zo dňa 14.2.2012;*

Sťažovateľovi nie je zrejmé, na základe čoho Odporca došiel k záveru, že Sťažovateľ je schopný splatiť pôžičku vo výške 100.000,- EUR v priebehu 10 mesiacov. Už zo samotného návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov je predsa zrejmé, že táto pôžička je po lehote splatnosti, a navyše dodnes nie je splatená, nakoľko Sťažovateľ nedisponuje potrebnými peňažnými prostriedkami.

(ii) *Sťažovateľ zastáva funkcie v troch obchodných spoločnostiach a jednom družstve;*

Sťažovateľovi neplynie žiaden príjem z vykonávania funkcií v týchto subjektoch, čo Sťažovateľ preukázal predložením výpisu z bankového účtu.

(iii) *na bankovom účte Sťažovateľa boli za obdobie marec až jún 2013 vykonávané mesačné obraty v rozmedzí od 2.000,- EUR do 3.000,- EUR, ktoré nekorešpondovali s deklaroványmi príjmami Sťažovateľa.*

Sťažovateľ sa nevyjadril k týmto položkám, nakoľko sa jednalo o vrátenie drobných pôžičiek, ktoré v minulosti poskytol Sťažovateľ tretím osobám.“

Sťažovateľ napokon poukázal aj na skutočnosť, že sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu „*bude viesť k uloženiu povinnosti Sťažovateľa zaplatiť v súlade s ustanovením §141 a OSP preddavok na trovy konania vo výške 106.039,26 EUR*“.

Vo veci samej navrhol sťažovateľ rozhodnúť týmto nálezom:

„1. Základné právo Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu (článok 46 Ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie (článok 6 ods. 1 Dohovoru) boli porušené rozhodnutím Krajského súdu v Žiline č. k.: 13Cob/324/2013-236, zo dňa 05.02.2014.

2. Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č. k.: 13Cob/324/2013-236, zo dňa 05.02.2014, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Krajskému súdu v Žiline povinnosť uhradiť Sťažovateľovi trovy konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky do 7 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o zákonnosti väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmať, či v konaní bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd už judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04).

Preskúmaním sťažnosti sťažovateľa a príloh k nej pripojených ústavný súd dospel k záveru, že táto je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť aj taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Rozhodovanie o oslobodení od súdnych poplatkov spravidla nemôže byť predmetom ústavnej ochrany, pretože aj keď sa jeho výsledok môže dotknúť niektorého z účastníkov konania, samotný „spor“ o oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom na podstatu konania nedosahuje intenzitu opodstatňujúcu porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa (napr. III. ÚS 221/2014, podobne napr. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 788/2009).

Ústavný súd tiež už judikoval, že samotné nepriznanie oslobodenia od súdneho poplatku ešte nesignalizuje porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu (sp. zn. II. ÚS 142/04).

Rozhodovanie o tom, či sú splnené zákonom č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) ustanovené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, spadá výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov s ohľadom na princíp nezávislosti súdnictva (súdov) vyplývajúci z čl. 141 ods. 1 ústavy. Je preto vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii zákonných ustanovení týkajúcich sa oslobodenia právnických osôb od súdnych poplatkov vychádzať. Ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená najmä najvyššiemu súdu. Ústavnému súdu taktiež neprislúcha prehodnocovať právne závery všeobecných súdov, ku ktorým pri rozhodovaní o nárokoch účastníkov konania dospeli.

Krajský súd uznesením č. k. 13 Cob 324/2013-236 z 5. februára 2014 zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 1 Cb 8/2013-192 zo 4. októbra 2013, ktorým tento nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, a sťažovateľovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50 %.

Sťažovateľ vidí nesúladi napadnutého rozhodnutia krajského súdu s namietanými článkami ústavy a dohovoru v tom, že sa krajský súd *„dôsledne nevyrovnal s konkrétnymi okolnosťami prípadu sťažovateľa a vychádzal iba z formálnej dikcie ustanovenia § 138 OSP“*, čo malo za následok *„reálnu a objektívnu prekážku prístupu Sťažovateľa k súdu“*.

Sťažovateľ považuje rozhodnutie krajského súdu (aj okresného súdu) za neodôvodnené a arbitrárne, a teda také, ktoré je v rozpore s platnou právnou úpravou a rozhodovacou praxou všeobecných súdov.

Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozhodnutia krajského súdu a s námietkami sťažovateľa sa nestotožnil.

Krajský súd vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam majetkových pomerov sťažovateľa v prvom rade zosumarizoval obsah návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, tvrdení sťažovateľa a listín tvoriacich prílohy návrhu. V tejto súvislosti poukázal aj na znenie ustanovenia § 138 ods. 1 vetu prvú OSP, z ktorého podľa názoru krajského súdu vyplýva, že v prípade konania o oslobodenie od súdnych poplatkov *„sa jedná o návrhové konanie, pre ktoré platí ust. § 120 ods. 1 O.s.p.. Pre postup podľa § 138 ods. 1 veta prvá O.s.p. musia byť kumulatívne splnené obidve podmienky, t. j. pomery účastníka a že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je možné vyhovieť, len ak sú súčasne splnené obidve z týchto podmienok.“*

K majetkovým pomerom sťažovateľa krajský súd poukazujúc na *„princíp komplexnosti, t.j. celkových pomerov a nielen niektorých zložiek z pomerov žalobcu“*, dospel k záveru, *„že finančná situácia, resp. majetkové pomery žalobcu odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov, avšak len čiastočne. Krajský súd tak dospel k odlišnému názoru ako okresný súd.“*

Následne krajský súd podrobne vysvetlil, akými úvahami sa pri posudzovaní majetkových pomerov sťažovateľa zaoberal a ako zistené skutočnosti hodnotil:

„Krajský súd posudzoval majetkové pomery žalobcu komplexne, vo všetkých jeho zložkách, pričom pri rozhodovaní o oslobodení žalobcu od súdnych poplatkov zohľadnil

charakter uplatneného nároku, dôvod vzniku uplatneného nároku, výšku uplatneného nároku 2.120.785,30 Eur s príslušenstvom. Krajský súd zoberal do úvahy skutočnosť, že žalobca podal vzájomný návrh na zaplatenie 2.120.785,30 Eur s príslušenstvom z titulu údajného porušenia povinností spojených s akciami žalobcu v spoločnosti... zohľadnil aj výšku súdneho poplatku 33.193,50 Eur, ako aj postavenie žalobcu v popredných funkciách v uvedených akciových spoločnostiach E. a.s. a P. a.s., ako aj v družstve L., či spoločnosti F. s.r.o... vychádzal z tvrdeného mesačného príjmu žalobcu celkovo vo výške 970 Eur, ako aj prihliadol na mesačný príjem manželky žalobcu vo výške 370 Eur... Zohľadnil vlastnícke právo žalobcu k rodinnému domu... ako aj k motorovému vozidlu značky SUZUKI SX 4. Zároveň prihliadol na výdavky žalobcu spojené s bývaním 385 Eur, cestovaním do práce 200 Eur, ale najmä s vyživovacou povinnosťou, ktorú si žalobca plní voči trom nezaopatreným deťom, ako aj k rodičom, ktorých výživa by mohla byť splnením si poplatkovej povinnosti v plnom rozsahu, ohrozená.

... Krajský súd však neprihliadol na výdavky žalobcu spojené s pôžičkami od iných osôb ako od banky, a to na výdavky spojené s pôžičkou vo výške 15.000 Eur a s pôžičkou vo výške 100 000 Eur. Krajský súd nemal k dispozícii doklady vzťahujúce sa k výdavkom žalobcu spojených s pôžičkou vo výške 15.000 Eur. Hoci doklady spojené s pôžičkou žalobcu vo výške 100.000 Eur krajský súd k dispozícii mal, účel jej použitia nebol súdu známy, zo strany žalobcu nebol účel použitia konkretizovaný, tento nevyplýval ani z predloženej zmluvy o pôžičke. Nebolo povinnosťou krajského súdu uvedené zisťovať, keď konanie a rozhodovanie v zmysle ust. § 138 ods. 1 O.s.p. je návrhové, a teda na strane žalobcu ako žiadateľa o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, spočívala dôkazná povinnosť a povinnosť tvrdenia v zmysle ust. § 101 ods. 1 O.s.p. vo väzbe na ust. § 120 ods. 1, 4 O.s.p., t. j. produkovať také tvrdenia a dôkazy, ktorými by preukázal, že jeho majetkové pomery oslobodenie od súdnych poplatkov odôvodňujú v celom rozsahu, nielen sčasti. Krajský súd pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov na výdavky s týmito pôžičkami zároveň neprihliadol, nakoľko išlo o zmluvné vzťahy, do ktorých žalobca vstúpil na základe vlastnej slobodnej vôle. V tejto súvislosti krajský súd dáva analógiou do pozornosti uznesenie Najvyššieho sudu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo 324/2009 zo dňa 1.7.2010, podľa ktorého súd nemôže pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov prihliadať na záväzky žiadateľa vyplývajúce z uzatvorených zmlúv o úveroch,

bez ohľadu na účel použitia takto získaných prostriedkov, nakoľko ide o zmluvné vzťahy, do ktorých žalobca, resp. jeho manželka vstúpili na základe vlastnej slobodnej vôle. Navyiac v tejto súvislosti t.j. s uvedenými pôžičkami krajský súd uvádza, že majetková situácia žalobcu nemôže byť až taká nepriaznivá, aby odvodňovala oslobodenie Žalobcu od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, tak ako žiada, keď tento je podľa Zmluvy o pôžičke zo dňa 14.2.2012 schopný v priebehu cca 10 mesiacov (od 14.2.2012 do 31.12.2012) vrátiť v plnej výške, nie splátkovým kalendárom, 100.000 Eur, a to aj s úrokom 2 % p.a., t.j. cca spolu sumu 102.000 Eur. “

Krajský súd zdôraznil aj skutočnosť, že „je v záujme účastníka konania, aby predložil všetky doklady vzťahujúce sa k jeho návrhu (žiadosti) o oslobodenie od súdnych poplatkov. Tieto doklady je povinný predložiť spolu so žiadosťou, tak aby súd mohol posúdiť odôvodnenosť žiadosti účastníka konania v zmysle ustanovenia § 138 O.s.p.. S odkazom na zistenú skutočnosť postavenia žalobcu v popredných funkciách obchodných spoločností, či družstva krajsky súd zdôrazňuje, že žalobca nepredložil účtovné doklady týkajúce sa týchto subjektov. Krajsky súd konštatuje, že ak žalobca tvrdil, že z týchto funkcií mu neplynie žiadny príjem toto relevantnými dokladmi nepreukázal. Krajský súd má za to, že uvedené tvrdenie žalobcu, že z týchto funkcií mu neplynie žiadny príjem, by bolo z týchto účtovných dokladov bez problémov zistiteľné. Bolo by zrejmé, či žalobca nemá nárok nielen na prípadnú odmenu, či zisk, ale aj nárok na dividendy vzťahujúce sa k jeho postaveniu v predstavenstve subjektov, ktoré rovnako možno za príjem považovať... “

Napokon krajský súd zaujal stanovisko aj k predloženým výpisom z účtu sťažovateľa, keď uviedol:

«Z ich obsahu je zrejmé, že obrat žalobcu sa v jednotlivých mesiacoch pohyboval v rozmedzí od 2 000 Eur do 3 000 Eur. Súdu však tento obrat nie je, pri tvrdenom a zároveň zdokumentovanom mesačnom prijme žalobcu „len“ vo výške 970 Eur, jasný. Z jednotlivých výpisov z účtov vyplýva, že na účet žalobcu boli pripisované finančné prostriedky väčšej sumy spravidla od Ing. P. K. (spoločník F. s.r.o.), samotnej spoločnosti F. s.r.o. alebo samotného žalobcu J. K. V marci 2013 bol na účet žalobcu pripísaný vklad v hotovosti 2.500 Eur, v apríli 2013 vklad vo výške 2000 €, v máji 2013 vklad vo výške a v júni 2013 vklad vo výške 800 Eur. Súdu však tieto pripísané finančné prostriedky nekorešpondujú

s príjmom žalobcu vo výške 970 Eur. Žalobca súdu však iný príjem okrem tvrdeného príjmu 970 Eur nezdokladoval. Dokonca tvrdil, že iný príjem nemá. Z uvedeného bolo podľa názoru krajského súdu potrebné pri rozhodovaní o oslobodení aj vo vzťahu k tejto skutočnosti zaoberať sa, resp. vyhodnotiť aj samotný postoj žiadateľa o oslobodenie od súdneho poplatku. Krajský súd dospel k záveru, že neuvedenie a nepreukázanie všetkých skutočností potrebných pre posúdenie a vyhodnotenie majetkových pomerov žalobcu za účelom oslobodenia od súdnych poplatkov v celom rozsahu v zmysle návrhu žalobcu svedčí pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov v jeho neprospech. Preto krajský súd dospel k záveru, že žalobcu nemožno oslobodiť od súdnych poplatkov, tak ako požadoval, v celom rozsahu. Za plnenie poplatkovej povinnosti nemôže v plnom rozsahu formou oslobodenia od súdnych poplatkov v danom prípade vzhľadom na majetkovú situáciu žalobcu zodpovedať len štát. Hoci nemal žalobca ku dňu podania žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, ani v čase rozhodovania o oslobodení od súdnych poplatkov, v peňažnom ústave disponibilné finančné zdroje veľkého obnosu, obrat žalobcu, ako už bolo vyššie uvedené, na účte vedenom v peňažnom ústave sa pohyboval v rozmedzí od 2000 Eur do 3.000 Eur, a teda majetkovú situáciu žalobcu nemožno vyhodnotiť ako odôvodňujúcu úplne oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Finančná disponibilita žalobcu je podľa názoru krajského súdu rovnako podstatnou okolnosťou, na ktorú je pri rozhodovaní o oslobodenie od súdnych poplatkoch nevyhnutné prihliadať.»

Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci dospel k záveru, že krajský súd postupoval pri rozhodnutí ústavne konformným spôsobom. S prihliadnutím na rozsah a najmä na obsah sťažovateľom napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že toto rozhodnutie v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené, ale za také, ktoré zodpovedá obsahu základného práva na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Krajský súd sa logicky konzistentným, vyčerpávajúcim a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal s tvrdeniami a dôkazmi predkladanými sťažovateľom a následne dospel k rozhodnutiu, ktoré riadne a dostatočne odôvodnil. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže

sama osebe viesť k záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

K časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ zaujíma stanovisko ku konkrétnym záverom prezentovaným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že ide o námietky spočívajúce v skutkových tvrdeniach sťažovateľa, ktoré však neboli uplatnené v konaní pred všeobecnými súdmi. Keďže, ako sťažovateľ sám konštatuje, ústavný súd nie je ďalším stupňom v sústave všeobecného súdnictva, nemohol na tieto námietky pri svojom rozhodnutí prihliadať.

Na základe týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2014